

■ Jaká nás čeká budoucnost	str. 2
■ Koronavirus a škola	str. 3
■ Koronavirus na Slovensku	str. 4
■ Vedení NeRV informuje	str. 5
■ OHL ŽS staví	str. 7
■ Skupina PENTA v Česku	str. 7
■ SON	str. 8
■ O zdraví...	str. 10
■ Jak na dovolenou (Orion)	str. 11
■ Koronaviny	str. 12
■ Blahopřejeme	str. 12

Je naprosto bez diskuze, že Brno je známé svým spojením s drakem. A tentokrát je s ním spojen také Dopravní podnik města Brna, s ním tedy i odboráři, kteří jsou součástí NeRV OSŽ. Draci jsou nové tramvaje, které v dalších letech zaplní brněnské ulice. Jde o klimatizované nízkopodlažní vozy. Vznikají přímo v dílnách brněnského dopravního podniku. Jejich jméno i vzhled vybrali lidé ve veřejné soutěži. Už nyní můžete v městské hromadné dopravě potkat dva z nich

Foto: Jan Buchta

KORONAVIRUS OVLIVNIL OSUDY STAMILIONŮ OBČANŮ

**Připravil
Miroslav Novotný**

Katastrofa v podobě koronaviru přišla jako náhlá bouře. Lidi na nějaký čas ovládla všudypřítomná panika. Mnoho lidí žilo týraných strachem a úzkostmi. Epidemie narušila jak kulturní, tak ekonomický život země. Řadu běžných lidí situace zbídačila, tvrdě

dopadla na oblasti dopravy, ubytování, stravování, turismu a mnoho dalších. Ještě před nedávnem byla většina obchodů zavřená. I z tak hluboké krize vede cesta ven. Jako nejdůležitější se ukázal jednotný postup řešení problému a také precizní uplatňování přísných státních bezpečnostních nařízení. Situace se pak zlepšila. Nařízení bylo opravdu hodně, často bezprecedentních. Zafungovala především ta preventivní, jenž bránila shromažďování osob.

Na výzvu vlády „zůstaňte doma a tam s epidemií také bojujte, přispějete prevenci a kontrole“ lidé zareagovali aktivně a správně. Bě-

hem zhruba dvou měsíců se podařilo epidemii částečně zrotit. Až na výjimky se dnes jedná o případy nakažených lidí, kteří se do země dostávají ze zahraničí. To plně demonstruje, jak důležité bylo mít v řešení jednotný postup. Velmi se daří on-line byznysu. Není divu, když lidé stále musí sedět doma. Týká se to doručování jídla nebo jiných nezbytností. Ve snaze zabránit kontaktu a šíření infekce se práce z domova přes internet stala typickým modelem. Obzvláště pro pracující v kancelářích. Internetový byznys rapidně narostl.

Výhradně se pracuje na dálku přes internet: plánují se úkoly, jedná se s vedením školy, učiteli. Nastanou-li potíže, přes internet je možné dát zpětnou vazbu a poradit, jak dál. Drtivá většina škol všech úrovní neobnovila klasickou výuku, ale přešla na tu internetovou. Všechny kurzy včetně tělesné výchovy se učí on-line. Samozřejmě, že některé kolektivní aktivity takhle nenahradíme, hlavně přípravu některých týmových sportů nebo kulturních aktivit a podobně. Kolektivní činnosti jsou dál problém. Týká se to i menších schůzí, které se snažíme minimalizovat.

Epidemie lidi změnila. V první řadě jejich hygienické návyky. Nosit roušku je už standard pro téměř každého, kdo jde ven. Ačkoliv ale epidemie dosáhla globálního stavu pandemie, je zřejmé, že jednotlivé země mají odlišný postoj k tomu, zda by lidé měli roušky na veřejnosti nosit, či nikoliv. Je to škoda. Naše zkušenost je přitom evidentní: preventivní opatření, jako nošení roušky, udržování odstupu od lidí nebo mytí rukou funguje. Nepřišlo to hned,

Pokračování na str. 2

Vážené členky a vážení členové OSŽ, sdělujeme Vám, že v návaznosti na vydaná usnesení vlády ČR souvisejících s opatřeními proti koronavirové pandemii (Covid-19) - je možno požádat v souladu se Statutem Podpůrného fondu OSŽ o přiznání jednorázové finanční dávky z Podpůrného fondu OSŽ (část VII. bod 5) z důvodu jiné zretelehodné události.

KORONAVIRUS OVLIVNIL OSUDY STAMILIONŮ OBČANŮ

Dokončení ze str. 1

ale postupně se informovanost lidí zvyšovala a postupně si na nové povinnosti navykli. Život v ulicích se zásadně změnil. Zatímco

je pryč ruch, který se tradičně váže k začátku roku, ulice jsou liduprázdné, všudypřítomný je naopak slogan "často si myjte ruce, větrejte,

méně vycházejte, nedělejte párty, ne navštěvujte přátele či příbuzné". Zdá se ale, že se daří s krizí postupně skoncovat.

BUDOUČNOST

Předpovídat budoucnost je v koronavirové době složité i pro centrální bankéře. Včerejší předpoklady dnes už neplatí, aktuální analýza může být už zítra bezcenná. Na důležitosti tak namísto statistických modelů získává obyčejný selský rozum a léty prověřené pravdy a omyly. Třeba, že model ekonomiky se státem v zádech, je dlouhodobě neudržitelný. Nelze držet ekonomiku na státních penězích roky. Tato pomoc musí být dočasná. Všechno stojí a padá s předpokladem, zda se začne ekonomika vracet k normálnímu fungování, byť ne na takovou úroveň, na jaké byla ještě v únoru. Bankovní svět žije v poslední době splátkovým moratoriem. Tento záměr oznámili ministryně financí a guvernér Rusnok přede dvěma týdny o víkend. Šlo o koordinovaný záměr ministerstva financí a České národní banky? Věděli jsme, že se něco takového chystá a že něco takového může přijít.

Navíc je tu celá řada proměnných včetně intenzity vládní pomoci a kvantitativní postoj se k tomu dost dobře jednoduše zaujmout nedá.

Obecně je správné, že stát na situaci reagoval poměrně rychle a razantně v rámci svých možností s tím, že jsme se poučili z finanční krize a že zároveň nepanuje snaha šetřit. Šli jsme během března zásadně dolů s úrokovými sazbami. Trh nicméně předpokládá, že půjdeme ještě níže. Maloobchodní čísla za únor však ukazují, že žijeme ve zcela jiné realitě, než panovala před přijetím opatření proti pandemii. Snížili jsme sazby s největší razancí na světě, žádná jiná centrální banka neudělala nic podobného. Je třeba si uvědomit, že nižší úrokové sazby nemusejí mít v této situaci okamžitý podpůrný dopad na ekonomiku. Můžeme jít na nulu, velmi nepravděpodobně můžeme

jít do záporu. Vedlejší negativní účinky záporných sazeb jsou poměrně vysoké. Nebude to ten hlavní prvek, který by otočil kola historie a vrátil ekonomiku okamžitě k růstu.

Až se začnou za měsíc dva projevovat a sčítat škody, je třeba jednat rychle a důrazně. Lze předpokládat, že každá vláda, tu naši nevyjímaje, bude mít chuť regulovat. Krize, kterými jsme prošli, ale ukazují, že nejpružnější je soukromý sektor. Ze strany státu se jako zásadní ukazuje, tento sektor podporovat a investovat. Hrozba spočívá v celé společnosti. Covid-19 se zcela jistě stane běžnou omluvou, výmluvou. Pandemie nás zasáhla v před-recesivní době. Fakt, že některé firmy či domácnosti po pěti letech konjunktury hospodařily s menší než měsíční, dvouměsíční hotovostní rezervou, byl hazard i bez viru. Teď hrozí, že se vše zamete pod koronavirus.

Věřejná správa zatím stále žije v trendu, že když jde o zdraví, jdou peníze absolutně stranou. Avšak brzo zjistíme, že v tomto režimu umí ekonomika i společnost fungovat velmi omezenou dobu. ČNB navíc není Evropská centrální banka a ministerstvo financí není německý Bund. Ani vyspělé státy takovouto situací dlouho nevydrží. Česko je středně otevřená rozvíjející se ekonomika s lokální měnou a omezenou finanční silou. Naordinovaná řešení se budou muset pohybovat v rámci možností, pokud chceme zabránit tomu, aby zdravotní krize plynule přešla v dlouhodobou krizi společenskou a ekonomickou. Lidé i představitelé výkonné moci musejí mít na paměti, že kromě virózy se české zdravotnictví musí umět vypořádat i s ostatními lidskými neduhy a ekonomika na to všechno musí vydělat. Zdravot-

ní krizi se jistě podaří vyřešit a až reálná zkušenost ukáže, zda šla řešit rychleji, levněji nebo s mírnějším zásahem do práv občanů.

Ekonomický kolaps některých sektorů i domácností může být stejně nebezpečný pro zdraví lidí jako virus samotný. Nejde jenom o to slíbit hodně miliard, jde o to, jak je správným způsobem směřovat. Při standardním hospodářském zpomalení může fungovat množství podpory bez ohledu na její určení. Je nutné se dívat, jak udržet kriticky ohrožená odvětví, firmy v nich, jejich dodavatelské i odběratelské řetězce. Daňové a poplatkové úlevy je třeba dělat ne formou odkladů, ale skutečných úlev. Odložení nezmenšuje tíhu, jen ji rozkládá v čase.

Hned vedle nekompetentních či nedostatečných ekonomických opatření vlády lze považovat za největší hrozby prohlubování obchodu se strachem a přílišné omezování svobody žít, pracovat a podnikat. Problémům do budoucna se lze vyhnout systémovým přístupem, tedy pečlivou analýzou, odborností, profesionalitou, pokorou a respektem k tomu, že žijeme a chceme žít v otevřené, svobodné a demokratické společnosti, v níž nemůže existovat pravomoc bez odpovědnosti.

Jak dál

Zaznívají názory, že současná opatření mohou být prodloužena na řadu měsíců, možná i let. Plán není zamknout se doma a čekat. Kolik času bude potřebovat vláda na sestavení plánu, jak provede svou zemi a své občany do „nového normálního“ světa, kterého součástí možná už natrvalo bude COVID-19? Nesmí to být déle, než v rodinách vypukne ponorková nemoc.

Jednání NeRV OSŽ musela být na základě nařízení vlády ČR kvůli pandemii koronaviru prozatím odložena. To neblíží by se však už mohlo konat, a to jako 13. řádné jednání Nedrážního republikového výboru OSŽ, 16. června 2020 jako obvykle v Domě Bohemika, Praha-Vysočany od 10 hodin. Pokud to situace podle rozvolňovacích nařízení vlády ČR dovolí, bude na programu jednání kromě stávajícího harmonogramu také vyhodnocení kolektivních smluv, aktuální stav členské základny dle ENL, informace z Výborů OSŽ a ZO OSŽ NeRV, ekonomické dopady Covid-19 a rekreace, sport, zaměstnanost a průměrné mzdy

Foto Jan Buchta

ŠKOLA PO KORONAVIRU ODHALENÉ ŠKOLSTVÍ

V době mimořádných opatření se ještě více posílí nerovnost v českém vzdělání a rozdíl mezi školami

České školství má dva zásadní problémy - nepatřičnou závislost výsledků dětí na jejich sociálním zázemí a obrovskou autonomii škol. Některé jsou extrémně dobré, jiné ale pokulhávají. Extrémy na obou stranách se nyní za časů mimořádných opatření kvůli koronaviru ještě více prohloubí.

Vzdělávání hlavně mladších dětí teď stojí a padá na vůli, času a schopnostech rodičů se jim doma věnovat. Řada z nich si stěžuje, že školy na žáky naválily obrovské kvantum látky, které s nimi musí doma projít místo toho aby se věnovali především opakování.

Rodičovské zkoušky

S domácí přípravou ale více než kdy jindy souvisí jednotné přijímací zkoušky na střední školy. Zatímco za časů, kdy se ještě chodilo do školy, mohl žák i při přijímacích využít dovedností nabytých ve třídě, teď se musí spolehnout sám na sebe a hlavně na své rodiče.

Jednotné přijímací zkoušky na střední školy totiž proběhnou. I když se uskuteční jen v jednom termínu, a to nejdříve 14 dní po znovuotevření škol. Výsledek se pak propíše na obě školy, kam se žák hlásil. Termín zkoušek se kvůli trvajícím opatřením posune třeba až na červenec.

Ať tak či tak. Děti se budou muset spolehnout hlavně na své rodiče. Buď se s nimi budou učit a zajistí jim procvičování nad rámec domácích úkolů třeba formou online kurzů, nebo to nechají jen na nich. A zase se tak prohloubí rozdíl mezi dětmi více a méně ambiciózních rodičů.

Za běžných okolností je závislost úspěchu u přijímacích zkoušek v podstatě dána tím, jestli dítě přichází z podnětného nebo méně podnětného prostředí. Jestli je někde možné tuto nerovnost snížit, tak ve školách. To ale v současnosti odpadá a bude to tak nyní závislé čistě na přístupu rodin a jejich schopnosti zajistit dětem nějakou formu digitální přípravy.

Druhou možností by bylo jednotné přijímací zkoušky vypustit. V takovém případě by školy rozhodovaly o přijetí jen na základě známek z vysvědčení. O tom ministerstvo také uvažovalo, jenže proti byla gymnázia. Pro ně by totiž nebylo možné si mezi uchazeči vybrat. Žáci, kteří se na gymnázia hlásí, jsou totiž většinou jedničkáři, a rozdíl ve vysvědčeních by mezi nimi nebyl. Není známé kritérium, podle kterého by se mezi nimi dalo vybrat. Jedině snad losem.

Mimořádná opatření také ještě více rozevrou nůžky mezi elitními a ostatními školami. A to kvůli vysoké míře nezávislosti, které v rámci českého školství mají. Tuzemské vzdělávání totiž patří k nejvíce decentralizovaným v zemích OECD.

Zatímco některé školy tak berou současnou situaci jako výzvu a hned od prvního okamžiku se mimořádným opatřením přizpůsobily, jiné sází na tradiční postupy. Ty první tak využívají různé di-

gitální nástroje, zadávají projekty a obecně se soustředí na stěžejní rozvoj kompetencí, ne konkrétních znalostí. Ty ostatní volí třeba vyplňování pracovních sešitů nebo zadávání úkolů přes e-mail.

Problém dětí ze znevýhodněného rodinného prostředí tady máme pořád, v období distanční výuky je akorát víc vidět. Škola by za normálních okolností měla výuku koncipovat tak, aby s ní rodiče museli pomáhat minimálně. Nelze totiž zapomínat ani na to, že řada rodin třeba vůbec nemá počítač nebo připojení k internetu. Tyto děti jsou pak opět závislé na tom, jak se s nimi budou připravovat rodiče, případně jestli s nimi bude pracovat škola v „offline“ režimu.

Maturita

I za časů mimořádných opatření je zásadním tématem maturita. Může se totiž jednoduše stát, že letošní ročník studentů bude vůbec prvním, v historii českého školství, který nebude skládat maturitní zkoušku. Pokud se školy neotevřou do 1. června, na maturitním vysvědčení budou mít studenti průměr známek z posledních dvou ročníků - toho třetího a pololetí čtvrtého. Asociace ředitelů gymnázií nechce, aby se maturita rušila. Navrhla proto, aby se případně zkouška přesunula na září. To ale zkomplikuje zase život vysokým školám. Musí zapisovat pouze studenty, kteří složili maturitu. Ministerstvo nebo vláda by tedy musely udělat nějakou výjimku.

Když se žáci dostanou do škol před 1. červnem, odmaturoují nejdříve za tři týdny, a to vyjma zrušených písemných prací z jazyků ze všech předmětů. Prosadily to školské asociace. Novela školského zákona totiž vrátila kontrolu písemných prací právě učitelům, kteří by to ale v hektickém závěru školního roku nemuseli stihnout.

V jednom bodu ale dala pandemie koronaviru ministři školství za pravdu. Odložení státní maturity z matematiky jen o rok, jak to jeho poslaneční kolegové z koalice prosadili na školském výboru, nic neřeší, protože během tak krátké doby se nic nestihne změnit. To se teď vinou vnějších okolností ukazuje v plné nahotě, a tak bude patrně nutné povinnou maturitu z matematiky posunout o další rok anebo na neurčito.

Možná bude pro státní maturitu také doba po odeznění pandemie koronaviru příležitostí, aby si politici napříč stranami ujasnili, co od této zkoušky vlastně očekávají.

Pokud poslanci schválí zákon, který MŠMT předkládá, tak vzhledem k tomu, že písemné práce se letos konat nebudou, u žáků, kteří měli v opravném termínu psát pouze písemnou práci, se bude považovat tato práce za splněnou.

V případě, že se maturitní zkoušky konat nebudou, získají maturitu „zadarmo“ i všichni ostatní repetenti.

Miroslav Novotný

KORONAVÍRUS A PRACOVNÉ PRÁVO

Ministerstvo práce, sociálnych vecí rodiny SR odporúča zamestnancom, ktorí sa vracajú z oblastí s výskytom ochorenia COVID-19, oboznámiť sa s aktuálnymi pokynmi a odporúčaniami Ministerstva zdravotníctva SR a Úradu verejného zdravotníctva SR pred ich návratom do práce. Zároveň je žiaduce, aby o svojom návrate z takejto oblasti informovali aj zamestnávateľa.

BEZPEČNOSŤ NA PRACOVISKU

Podľa § 5 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci je zamestnávateľ povinný uplatňovať všeobecné zásady prevencie pri vykonávaní opatrení nevyhnutných na zistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, pričom k všeobecným zásadám prevencie patrí aj vylúčenie nebezpečenstva a z neho vyplývajúceho rizika, ako aj posudzovanie rizika, ktoré nemožno vylúčiť. Zamestnávateľ je teda povinný posudzovať riziko na pracovisku a v prípade potreby je oprávnený prijať a vykonať vhodné opatrenia na zabezpečenie ochrany zdravia zamestnancov.

Prijatie vhodných opatrení závisí od posúdenia rizika zamestnávateľom v závislosti od konkrétneho prípadu (napr. krajina, z ktorej sa zamestnanec vracia), pritom sa môže riadiť opatreniami, ktoré prijala Bezpečnostná rada SR. Napr. u osôb, ktoré sa vrátili zo zóny výskytu ochorenia COVID-19 a nevykazujú príznaky ochorenia, sa v zmysle usmernenia hlavného hygienika SR vyžaduje, aby sledovali svoj zdravotný stav počas 14 dní od príchodu z oblasti zasiahnutej ochorením COVID-19 (kašeľ, bolesť hrdla, dýchavičnosť, horúčka). Vychádzajúc z tohto odporúčania tak zamestnávateľ môže zvážiť prácu z domu, prípadne prekážku v práci po dobu 14 dní.

INFORMOVANIE ZAMESTNÁVATEĽA

V prípade, ak sa zamestnanec vrátil z dovolenky z oblasti, kde bol výskyt prípadov ochorenia COVID-19, alebo ak mohol byť potenciálne v kontakte s osobami, u ktorých je riziko, že boli nakazené, mal by o tom informovať svojho zamestnávateľa. Podľa § 81 písm. e) Zákonníka práce totiž zamestnanec nesmie konať v rozpore s oprávnenými záujmami zamestnávateľa. Týka sa to teda aj situácie, keď by zamestnanec svojim zdravotným stavom ohrozoval zdravie ostatných zamestnancov.

Zamestnávateľ môže v aktuálnej situácii (t.j. šírenie ochorenia COVID-19) v záujme ochrany zdravia ostatných zamestnancov ustanoviť povinnosť zamestnanca oznamovať svoj pobyt v rizikovej oblasti, prípadne iné skutočnosti, ktoré sú relevantné pre ochranu zdravia.

PREVENTÍVNE OPATRENIA NA STRANE ZAMESTNÁVATEĽA A ZAMESTNANCA

Ak sa zamestnanec napr. vrátil sa z dovolenky v oblasti, kde bol výskyt prípadov ochorenia COVID-19, alebo ak mohol byť potenciálne v kontakte s nakazenými osobami, môže zamestnávateľ z preventívnych dôvodov urobiť opatrenia, aby sa zamestnanec určité doby (spravidla 14 dní) zdržoval mimo pracoviska. Možnosti zamestnávateľa a zamestnanca:

- ospravedlnená neprítomnosť v práci – postupuje sa na základe ustanovenia Zákonníka práce o dôležitých osobných prekážkach v práci (§ 141 ods. 1), kde zamestnávateľ ospravedlňuje neprítomnosť zamestnanca v práci z konkrétnych dôvodov. Zamestnávateľ ospravedlní neprítomnosť zamestnanca v práci

za čas jeho dočasnej pracovnej neschopnosti v prípade karantény, ošetrovania chorého člena rodiny a počas starostlivosti o dieťa mladšie ako desať rokov, ktoré nemôže byť z vážnych dôvodov v starostlivosti detského výchovného zariadenia alebo školy. Za tento čas nepatrí zamestnancovi náhrada mzdy.

- práca z domu – zamestnávateľ a zamestnanec majú možnosť dohodnúť sa na dočasnom výkone práce z bydliska zamestnanca. V prípade ak pracovná zmluva takéto miesto výkonu práce neobsahuje, mala by sa dojednať jej zmena. Ak je zamestnanec už v izolácii doma (s cieľom aby sa predišlo šíreniu ochorenia COVID-19), prípadne ak nie je zmenu zmluvných podmienok možné vykonať písomne, je dôležité túto skutočnosť zachytiť iným preukázateľným spôsobom, napr. e-mail. Práca z domu sa nemusí použiť len u zamestnancov, kde je určité riziko, že už mohli byť nakazení alebo ktorí sú už v izolácii, ale aj s cieľom zníženia počtu zamestnancov v práci – napr. zvýšenie ochrany zamestnancov, ktorí dochádzajú z väčších vzdialeností a používajú hromadné dopravné prostriedky, ochrana zamestnancov, ktorí sa starajú o staršie osoby, pre zamestnancov s deťmi, ak sú zatvorené školy, pre zamestnancov na pracoviskách „open space“, kde je vyššia koncentrácia osôb na jednom pracovisku.

- čerpanie dovolenky – zamestnávateľ môže určiť čerpanie dovolenky zamestnancovi len za podmienok ustanovených Zákonníkom práce. Podľa § 111 ods. 1 Zákonníka práce je pri určovaní dovolenky potrebné prihliadať na úlohy zamestnávateľa a na oprávnené záujmy zamestnanca. Podľa § 111 ods. 4 Zákonníka práce čerpanie dovolenky je zamestnávateľ povinný oznámiť zamestnancovi aspoň 14 dní vopred. Toto obdobie môže byť výnimočne skrátené so súhlasom zamestnanca. V prípade prevencie šírenia COVID-19 ide nepochybne o výnimočnú situáciu.

- čerpanie náhradného voľna – ak má zamestnanec nevyčerpané náhradné voľno, do úvahy pripadá aj určenie čerpania náhradného voľna (podmienky viď. § 121 a § 122 Zákonníka práce).

- zmena rozvrhu pracovných zmien – podľa § 90 ods. 9 Zákonníka práce je rozvrhnutie pracovného času zamestnávateľ povinný oznámiť zamestnancovi najmenej týždeň vopred a s platnosťou najmenej na týždeň. Do úvahy teda pripadá aj zmena v rozvrhovaní práce. Aj v tomto prípade sú však zmeny v rozvrhu práce podmienené rôznymi skutočnosťami ako obsah pracovnej zmluvy, ustanovenia o rovnomernom a nerovnomernom rozvrhovaní pracovného času, o dobe odpočinku.

- ďalšie prekážky v práci na strane zamestnanca – podľa § 141 ods. 3 Zákonníka práce môže zamestnávateľ poskytnúť zamestnancovi aj pracovné voľno s náhradou mzdy, ktoré si zamestnanec odpracuje neskôr.

- nepridelenie práce zamestnancovi – prekážka v práci na strane zamestnávateľa – v osobitnom prípade, ako je zabránenie šíreniu COVID-19, nemusí zamestnávateľ rizikovým zamestnancom umožniť výkon práce na pracovisku s cieľom prevencie. V tomto prípade patrí zamestnancovi náhrada mzdy v sume jeho priemerného zárobku (§ 142 ods. 3 Zákonníka práce). Ide teda o prípad, ak zamestnanec mal naplánované zmeny a zamestnávateľ mu oznámi, že mu prácu nepridelí. Zákonník práce neobsahuje časové obmedzenie trvania tejto prekážky v práci, a teda je na rozhodnutí zamestnávateľa, v ako rozsahu toto opatrenie v tomto prípade použije.

Zdroj: Oficiálne stránky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Osvobozené příjmy fyzických osob (FO)

Fyzické osoby mohou mít různé druhy příjmů. Existuje celá škála příjmů FO, které jsou od daně osvobozeny

Příjmy z prodeje nemovitých věcí

Prodá-li fyzická osoba rodinný dům nebo byt/včetně podílu na společných prostorách domu nebo vlastnického podílu a pozemku, je příjmem z prodeje osvobozen od daně za předpokladu, že zde měl prodávající bydliště nejméně po dobu dvou let bezprostředně před prodejem. Obdobně se postupuje v případě, že prodávající měl bezprostředně před prodejem bydliště po dobu kratší dvou let, ale prostředky použije na uspokojení bytové potřeby.

Příklad

FO bydlela od roku 2000 v družstevním domě. Tento byt odkoupila do osobního vlastnictví v lednu 2020. V srpnu byt prodá.

Příjem je od daně osvobozen

Příklad

FO vlastnila byt od roku 2017 a 2018 v bytě bydlela a v roce 2019 jej pronajímala. V roce 2020 byt prodá.

Příjem není od daně osvobozen

Příklad

FO zakoupila v prosinci 2018 byt, kde bude bydlet do května 2020. Pak byt prodá a získané prostředky použije na nákup rodinného domu.

Příjem je od daně osvobozen

Příjmy z prodeje ostatních nemovitých věcí

Tyto příjmy jsou od daně osvobozeny tehdy, když doba mezi nabytím a prodejem přesáhne pět let. Obdobným způsobem se posoudí i byty a rodinné domy, není-li splněna podmínka dvouletého časového testu bydlení.

Příklad

FO zakoupila v roce 2005 pozemek, ten v roce 2020 prodá.

Příjem je od daně osvobozen

Příklad

FO v roce 2011 koupila do osobního vlastnictví byt, ve kterém nikdy nebydlela a pronajímala jej. Byt v roce 2020 byt prodá

Příjem je od daně osvobozen

V případě, když se jedná o prodej nemovitostí nabytých děděním/manžel nebo příbuzný

v přímé řadě/zkracuje se doba pěti let o dobu, kdy nemovitost byla prokazatelně ve vlastnictví zůstavitele.

Příklad

Otec pořídil chatu v roce 1995. V roce 2020 zemřel a chatu zdědila dcera. Ta chatu ve stejném roce prodala.

Příjem je od daně osvobozen

Stejně jako v případě domů a bytů se osvobození příjmů z prodeje nemovitostí neuplatní tehdy, kdy nemovitost byla zařazena do obchodního majetku, a to do pěti (nikoliv dvou) let od vyřazení z tohoto majetku.

Příklad

Podnikatel koupil v roce 2012 hotel, který provozoval. V roce 2020 podnikání ukončil a hotel prodal.

Příjem není od daně osvobozen

Příklad

FO koupila v roce 2018 byt, ve kterém bydlí. V roce 2020 uzavře smlouvu o budoucím prodeji tohoto bytu, na základě které bude byt prodán na konci roku 2021. První část platby obdrží prodávající při podpisu smlouvy o budoucím prodeji, druhou obdrží na konci roku 2021.

Příjem (obě jeho části) je nutno zdanit, protože smlouva byla uzavřena do dvou let od nabytí bytu. Osvobození není možné uplatnit

Příjmy z prodeje hmotných movitých věcí

Prodej movitých věcí je od daně osvobozen

Existují však dvě výjimky z tohoto pravidla. Tou první jsou motorová vozidla, letadla a lodě. Zde je nutné splnit jednoletý časový odstup vlastnictví.

Příklad

FO koupila v červnu 2019 osobní automobil. Automobil v červenci prodá.

Příjem je od daně osvobozen

Příklad

FO koupí automobil v lednu 2019 a prodá jej v srpnu 2020.

Příjem není od daně osvobozen

Druhou výjimkou je pak situace, kdy věci jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku a tam je lhůta pěti let od jejich vyřazení.

BOJ O ZAMĚSTNANCE

V současnosti jsme na trhu práce opět po letech svědky situace, kdy je uchazečů málo, pracovních nabídek mnoho a firmy musejí doslova soupeřit o získání kvalitního zaměstnance. Není výjimkou, když na pracovní inzerát

nezareaguje nikdo, nebo zareaguje jen pár lidí, kteří jsou úplně mimo požadavky firmy.

V minulém vydání jsme se věnovali tomu, že přichází doba, kdy šikovní uchazeči o práci tahají za delší konec a mohou si z nabídek vybírat.

V aktuální situaci na trhu práce nemohou firmy žádat od lidí doložení deseti různých dokumentů nebo samostatných prací, dělat výběrové řízení s pěti koly, nechat je při ucházení o práci vyplňovat padesátiřádkový dotazník na webových stránkách. Nemůžete člověka odradit náročností a zdoluhavostí výběrového procesu. U mladších ročníků se celý personální marketing posouvá do online prostředí a nebo do jejich přirozeného výskytu, do škol, na internáty apod.

Pokud se vám podařilo najít toho správného člověka a přijal vaši pracovní nabídku, ještě stále nemáte vyhráno.

Pokud nastane den D a zaměstnanec nastoupí do firmy, pozor na první týden a měsíce. Očekávání těchto lidí se stále zvyšují a pokud se jim něco nelíbí, často velmi rychle odejdou během zkušební doby. Pro člověka je snazší si zvolit cestu menšího odporu a odejít.

Kde však nové lidi brát, když trh je téměř prázdný. Mnoho firem sáhlo po pracovnících ze zahraničí. Pracovní síla je však momentálně spíše nízké kvalifikovaná a není vhodná pro všechny firmy.

Zaměstnancům můžeme nabídnout odměnu, když do firmy přivedou nové posily. Další z cest je si pracovní sílu vychovat. To znamená spolupracovat se středními školami a podchyť talenty už na školách.

Zkusit můžete rekvalifikovat lidi, kteří se na trhu práce nepodařilo uplatnit. Už existují akademie, kde naučí lidi programovat za několik měsíců. Otázkou zůstává kvalita těchto "rychloušek".

Jako firma se musíte zamyslet nad strategií z dlouhodobého hlediska.

Jakým způsobem si umíte lidi vychovávat, jak zajistíte, aby od vás stávající zaměstnanci neodcházeli, a čím dokážete přilákat lidi z trhu práce a od konkurence. Nemusíte mít nejvyšší platy v regionu, ale pokud platíte podprůměrně, musíte mít opravdu něco skvělého a přesvědčivého, abyste si talenty udrželi.

Některí manažeři tvrdí, že zákazník je na prvním místě, zaměstnanec na druhém. Myslím si, že to neplatí. Pokud nemáte spokojené zaměstnance, projeví se to na jejich přístupu k zákazníkovi a ve finále i na tržbách firmy. Neustálá obměna lidí ve firmě nemůže přispět k dobré úrovni služeb, protože komunikují stále se začátečníky.

M.N.

DŮCHODY A DÁVKY

Za které období se vám nezvýší důchod?

Měsíční částku starobního důchodu výrazně ovlivňuje doba pojištění. Každý rok pojištění hraje při výpočtu státního důchodu důležitou roli. Podívejme se, kdy se doba pojištění nezvyšuje.

Doba pojištění hraje v důchodové legislativě významnou úlohu. Pro přiznání starobního důchodu **musí být minimální doba pojištění**. Žadatelé o starobní důchod v roce 2020 musí dosáhnout **doby pojištění alespoň v rozsahu 35 let**, jinak jim nemůže být starobní důchod ke dni dosažení řádného důchodového věku přiznán.

Měsíční částka starobního důchodu náledně závisí na **době pojištění a výši osobního vyměřovacího základu**. Čím vyšší doba pojištění, tím vyšší měsíční částka starobního důchodu. V praxi se však některá období do doby pojištění nezapočítávají.

Jsou to:

- Doba studia
- Život pouze s pasivními příjmy
- Pobírání předdůchodu
- Práce na DPP či DPČ do limitu
- Péče o dítě starší 4 let
- Život z dědictví
- Dlouhodobá evidence na úřadu práce

Doba studia

Doba studia od roku 2010 již nepatří mezi náhradní doby pojištění pro výpočet důchodu. Doba studia tedy již nezvyšuje měsíční částku státního důchodu, jako tomu bylo v minulosti. Výdělečná činnost během studia zakládající účast na nemocenském pojištění je tedy s ohledem na měsíční částku starobního důchodu velmi přínosná.

Pasivními příjmy z kapitálového majetku a nájmu

Občané žijící pouze z kapitálového majetku nebo z nájmu sice podávají daňové přiznání a při vyšších ročních příjmech odvádí i daň z příjmu fyzických osob, ale současně **nemají pro důchodové účely toto období vyřešeno**. Řešením je tak účast na dobrovolném důchodovém pojištění. V roce 2020 činí **měsíční minimální dobrovolné důchodové pojištění 2 439 Kč**.

Pobírání předdůchodu

Za předdůchodce platí zdravotní pojištění stát, současně se však toto období **nehodnotí jako náhradní doba pojištění a pobíráním předdůchodu se nezvýší doba pojištění** a ta ovlivňuje měsíční částku starobního důchodu.

Práce na dohody

Do doby pojištění se formou zaměstnání započítává pouze doba, **kdy je z hrubé mzdy nebo hrubé odměny odváděno sociální (důchodové) pojištění**. Platbě sociálního pojištění podléhá i hrubá mzda ze zkráceného úvazku, hrubá odměna z pracovních dohod pouze v případě, že hrubá měsíční odměna je nadlimitní.

U práce na dohodu o provedení práce **podléhá odvodům na sociálním pojištění hrubá měsíční odměna ve výši 10 001 Kč** a u dohody o pracovní činnosti **hrubá měsíční odměna ve výši 3 000 Kč a více**.

Občanům pracujícím pouze na pracovní dohody do limitu, tak **toto období nezvyšuje dobu pojištění**. Na základě pracovních dohod je přitom možné pracovat pro více zaměstnavatelů současně a limit pro placení sociálního pojištění se posuzuje u každého zaměstnavatele zvlášť.

Péče o dítě

Jako náhradní doba pojištění se **započítává doba péče o dítě, ale nejdéle do věku 4 let**. Někteří rodiče jsou v domácnosti a starají se o děti delší dobu, v takovém případě se jim tato péče již pro důchodové účely nehodnotí. Zdravotní pojištění však odvádí **stát i za občany pečující o jedno dítě mladší 7 let nebo o dvě děti mladší 15 let**.

Životní náklady z dědictví

V případě financování životních nákladů z dědictví je samozřejmě nutné počítat s tím, že se **dané období nemůže hodnotit pro důchodové účely**, neboť neplyne žádný příjem podléhající sociálnímu pojištění a není splněna žádná z podmínek pro započítání daného období jako náhradní doby pojištění.

Dlouhodobá evidence na úřadu práce

Náhradní dobou pojištění pro důchodové účely je **evidence na úřadu práce**. Pouze však po dobu, **kdy náleží podpora v nezaměstnanosti (rekvalifikaci) a následně maximálně po dobu tří let**, když již podpora v nezaměstnanosti nenáleží, přičemž se toto období hodnotí zpětně a do 55 let se započítává maximálně v rozsahu jednoho roku. Dlouhodobá evidence na úřadu práce má negativní důsledky na výši státního důchodu.

DIGITALIZACE MĚNÍ MNOHÁ ODVĚTVÍ

Čechům hrozí ztráta pracovních míst, byť jsou na tom v práci s počítači jako Němci

Postupná automatizace může přetransformovat průmysl v regionu, kam spadají země střední a východní Evropy, Střední východ a Afrika. Kvůli modernizaci může dojít i k masivnímu zániku pracovních pozic, zejména na Slovensku a v Česku. Analýza se rovněž zaměřila na zmapování počítačové gramotnosti jednotlivých států. V této kategorii se Česko naopak řadí k nejlépeším zemím.

Výroba už nemusí být jednoduchým receptem na hospodářský růst. Během posledních desetiletí se rozvíjejícím se trhům, zejména těm, které nemají dostatek přírodních zdrojů, podařilo zvýšit příjmy zapojením do globálních výrobních dodavatelských řetězců. Pokračující automatizace má ale tendenci stále silněji ovlivňovat méně odborné části výroby, čímž tento model ohrožuje. Automatizace tak bude mít zcela jistě vliv na pracovní místa. Nejvíce ohrožení jsou producenti potravin a pracovníci ve výrobě produktů ze dřeva, o práci se naopak příliš nemusí obávat programátoři a učitelé. V Česku hrozí kvůli automatizaci a nynější struktuře ekonomiky ztráta místa či alespoň výrazná změna pracovní náplně téměř poloviny zaměstnanců, na Slovensku dokonce šedesátí procentům.

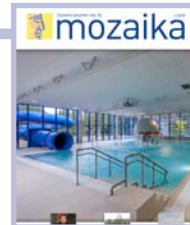
Analýza se věnovala i tomu, jak jsou na tom obyvatelé jednotlivých zemí se schopností práce s počítačem. Česko má zhruba třetinu obyvatel, kteří mají dobré počítačové znalosti, což zemi řadí hned za Německo a Japonsko na dvacáté místo v tabulce. Za Českem naopak skončily Spojené státy či Jižní Korea. Podle expertů je v tuzemsku obecně problémem přetavit solidní znalosti na funkční obchodní model. Autoři uvádí, že na země z tohoto regionu navíc pravděpodobně dopadnou strukturální změny v Číně. Model největší ekonomiky světa se postupem času mění a země nebude nadále dovažet tolik polotovarů a dalších komodit.

Pro včasné uchopení příležitostí, které robotizace, automatizace a umělá inteligence nabízí, se podle autorů studie budou muset země z regionu CEMEA zaměřit hlavně na vzdělávání, především pak v oblasti informačních technologií. Zásadní změnou bude muset projít právě i současná podoba školství tak, aby umožnila celoživotní vzdělávání. Systém školství není udržitelný ani přizpůsobitelný. Lidé se musejí učit neustále, což nás nutí přehodnotit, jakým způsobem jim máme přístup do vzdělávací soustavy dávkovat.

M.N.

Divize Z – Železnice se bude podílet na

REKONSTRUKCI TRATI MEZI MSTĚTICEMI A PRAHOU-VYSOČANY

Začíná jedna z největších železničních akcí za poslední období. Zasloužené rekonstrukce se dočká další železniční trať v pražské aglomeraci, a to v úseku od Vysočan po Mstětic. Zakázku s názvem „Optimalizace traťového úseku Mstětice (mimo)–Praha-Vysočany

(včetně)“ získalo sdružení firem OHL ŽS, a.s., Subterra a.s., EUROVIA CS, a. s. a Elektrizace železnic Praha a.s. Investorem je Správa železnic a smlouva, jejíž hodnota přesahuje 4 miliardy korun, byla podepsána v lednu tohoto roku.

Předávání staveniště proběhlo v únoru a na jaře by se mělo začít stavět.

Železniční trať ze Mstětic do Vysočan je součástí Pražské integrované dopravy na celostátní dráze z Prahy do Kolína. Na daném úseku, který má délku 14 kilometrů, dojde ke kompletní modernizaci celého tělesa železniční trati, včetně stanic ve Vysočanech, Horních Počernicích a zastávky Zeleneč. Modernizace se dotkne také všech ostatních s dráhou souvisejících či spojených objektů a technologických zařízení.

Společnost OHL ŽS budou na stavbě reprezentovat zaměstnanci Divize Z – Železnice a tradičně zapojíme do realizace co nejvíce vlastních výrobních kapacit. Nosnou náplní naší stavební činnosti v prvním roce výstavby bude rekonstrukce tělesa železničního spodku a svršku v úseku mezi středočeskou obcí Mstětice a Horními Počernicemi, zahrnující taktéž přestavbu zastávky Zeleneč. V dalších letech potom pod naším vedením projdou totální rekonstrukcí koleje a nástupiště v železniční stanici Praha-Horní Počernice. Nakonec předáme dílo na východním cípu metropole cestujícím v kvalitě a komfortu, jež odpovídá cestování v 21. století.

Ing. Michal Fridrich
ředitel výstavby
Divize Z – Železnice

Vizualizace stanice Praha-Vysočany

Zdroj: Správa železnic

Lékárny Dr. Max: Se 450 pobočkami největší lékárenská síť v ČR (15 % trhu). Značka je lídrem také v SR a Rumunsku, významná je i v Polsku, dále expanduje. Nejziskovější část Penty.

Reality: V Praze projekty Waltrovka, Florentinum, zástavba okolí Masarykova nádraží aj. Penta staví také na Slovensku či v Polsku. Celkem 26 projektů, aktiva přes 1,1 mld. eur. Nejrychleji rostoucí segment Penty.

Fortuna Game: Součást skupiny Fortuna Entertainment Group (největší provozovatel kurzových sázek a her ve střední a východní Evropě).

Zdravotnictví: V ČR Penta vlastní pět nemocnic a řadu ambulancí, dvě další nemocnice provozuje. Má podíl v síti Alzheimer Home. Další zdravotnické aktivity má na Slovensku a v Polsku.

Průmysl: Letecká továrna Aero, Gehring Technologies.

Média: Vltava Labe Press (vydává regionální Deník aj.).

Finance: Privatbanka (zastoupení slovenské banky zaměřené na privátní a korporátní služby).

V současné době tato společnost vlastní již nemocnice ve Vrchlabí, Sokolově, Ostrově a Sušici, se zajímá o nemocnici v Roudnici nad Labem. Dále jí také patří Alzheimer Home v pražských Modřanech a Psychiatrická nemocnice v Písku.

Skupina Penta v Česku

LIDÉ JSOU BEZ PENĚZ

Jde zatím o jednotlivce, nápor přijde v květnu

Nájemné Češi zatím platí. Změnit se to může už v květnu. Opatření z druhé poloviny dubna fakticky umožňuje přestat platit nájem, pokud se domácnost dostala kvůli koronavirové krizi do problému. Češi zatím k této možnosti sahají jen ojediněle. Přestat platit nájem považuje většina českých domácností za krok, ke kterému se uchyluje až ve chvíli, kdy skutečně není zbylí. Desítky tisíc bytů spravují například družstva. Ta registrují pouze jednotlivé žádosti. Většina nájemníků se snaží bydlení vždy zaplatit, je to pro ně prioritou. Druhá skupina měla s placením problémů i dříve.

Podobně se k „takzvanému“ odkládání nájmů staví i Milan Taraba, předseda Sdružení nájemníků ČR. Ten zatím zná údaje za Liberecký kraj. V Libereckém kraji zatím registrují 34 žádostí o odklad nájmů.

„Každá normální rodina se chová zodpovědně,“ konstatuje Milan Taraba, podle kterého si lidé uvědomují, že pokud odloží placení nájmů, bude jim hrozit, že následně nezvládnou uplatit měsíční nájem navýšený o splátky za odložené nájemné. „Vyzývali jsme proto lidi, ať se domluví na snížení nájmů,“ dodává předseda Sdružení nájemníků.

Zatím se to výrazně neprojevilo, ale v květnu a červnu se to může změnit. Je zřejmé, že řada lidí nemá žádné úspory, a proto se například ztráta zaměstnání rychle, prakticky hned následující měsíc promítne do neschopnosti splácet nájem. Družstva také mají velmi špatnou pozici při vymáhání dlužných peněz. S neplatíci družstva bojují dlouhodobě. A závazky jsou uspokojovány až v poslední řadě, protože většina neplatců dluží peníze i jiným věřitelům.

Možnost fakticky odložit nájem mají Češi od 22. dubna 2020, kdy poslanci schválili opatření, podle něhož nemůže dostat ná-

jemce výpověď z nájmů, protože kvůli mimořádným opatřením nezvládá platit. Nájemce ale musí doložit, že k platební neschopnosti došlo vinou mimořádných opatření. Každý občan bude muset dlužný nájem doplatit, a je třeba připomenout, že bude povinen uhradit i úrok z prodlení.

Nájem, úlevy v oblasti bydlení

Návrh zákona, podle kterého nesmí nájemník dostat výpověď z bytu, jestliže v důsledku koronavirové krize není schopen platit své závazky, je v současné době v legislativním procesu, byl schválen v parlamentu.

Odklad placení nájemného

I nadále platí uzavřená nájemní smlouva. Odklad placení nájemného se týká pouze těch nájemníků, kterým v důsledku mimořádných opatření vypadl příjem, a tak jednoduše nemají nájemné z čeho zaplatit, a to jen po nezbytně nutnou dobu, než si například vyřídí poskytnutí dávek na úhradu nájemného. Dlužný nájem budou muset uhradit nejdéle do konce května příštího roku, jinak hrozí výpověď z nájmů bytu bez výpovědní lhůty. Do té doby těmto nájemcům nelze dát výpověď z bytu. Odklad se týká nájemného, ne plateb za služby (plyn, elektřina). **Problém s placením nájmů musel vzniknout až po 12. 3. 2020**, pokud nájemník měl dluh v souvislosti s nájmem již dříve (např. problémový neplatí, nevztahuje se na něj tato ochrana. **Absenci příjmů** v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii **musí nájemce pronajímateli prokázat**, k důkazům může sloužit:

■ **Potvrzení o ztrátě zaměstnání nebo přerušení živnosti z důvodu mimořádných opatření, příp. ve spojitosti s dokladem z úřadu práce – tj. výpadek příjmu.**

■ **Doklad o ošetřovném – tj. snížení příjmu.**

■ **Doklad o karanténě – tj. snížení příjmu.**

Pronajímatelé

Pronajímatel se může s nájemcem domluvit například na splátkovém kalendáři. Po skončení nouzového stavu může pronajímatel požadovat zrušení nájmů, nelze-li po něm spravedlivě požadovat, aby omezení ve stanoveném rozsahu snášel, zejména pokud by mohl v důsledku omezení upadnout do takové nouze, že nebude mít ani na nutnou výživu vlastní nebo nutnou výživu osoby, k jejíž výživě je podle zákona povinen. Odklad se týká nájemného včetně podnámů a smluv na dobu určitou, i když smlouva končí před květnem 2021. Odklad se netýká záloh/plateb za služby (plyn, elektřina).

Květen roku 2021 je nejzazší termín pro úhradu dlužného nájemného. Pokud by ani do tohoto termínu dluh nebyl splacen, je to důvod k okamžité výpovědi bez výpovědní lhůty a pak pronajímatel postupuje stejně, jako by postupoval dříve, tedy v souladu s občanským zákoníkem. Týká se i smluv na dobu určitou.

Vyúčtování služeb a energií

Odklad plateb nájemného se netýká záloh na služby a energie. Lhůta pro doručení vyúčtování služeb a energií uživatelům bytů a nebytových prostor v bytových domech bude prodloužena o 4 měsíce, tj. doručení do konce srpna 2020. Odložení doručení vyúčtování není povinné, pokud je například prováděn dálkový odečet, je možné vyúčtovat v běžné lhůtě.

BYDLENÍ ZA 10, 3, 2 KORUNY NA METR?

Lidé na dávkách přijdou o tisíce

Nový výpočet připravované dávky na bydlení může znamenat vážný problém pro řadu měst. Některá o tom nemusí ani vědět. Změna výpočtu dávek může řadu lidí připravit o bydlení.

Zhruba v polovině obcí v Česku mohou lidé závislí na dávkách na bydlení dostat v blízké budoucnosti méně peněz. A někde dokonce hrozí propad natolik razantní, že představuje existenční riziko. Spojená dávka na bydlení, kterou připravuje ministerstvo práce a sociálních věcí, by nově měla vycházet z cenové mapy nájemného, která u ně-

kterých měst počítá s deseti, ale i 2 korunami za metr čtvereční.

Deset korun za metr čtvereční by se mělo v budoucnu proplácet za nájemné. V současnosti rodina v nouzi bydlící v 60metrovém bytě získá od státu příspěvek zhruba tři tisíce korun, pokud platí nájemné sedm tisíc korun měsíčně. Nově by ale byly uznatelné náklady za nájem jen 600 korun. Je ale spíše pravděpodobné, že by taková rodina na podporu vůbec nedosáhla. Na dávku mají totiž nárok jen ty domácnosti, jejichž uznatelné náklady na bydlení přesahují třicet procent příjmu.

Ostatní náklady na bydlení jako energie, voda a další služby samostatně jen výjimečně dosáhnou takové výše, aby tvořily více než 30 procent příjmů domácnosti. V územích s limitem ve výši 2, 3 nebo deset korun to v podstatě znamená zrušení dávek na bydlení.

Dopady nového propočtu připravované sjednocené dávky, která spojuje aktuální příspěvek a doplatek na bydlení se v některých lokalitách týká hodně lidí. Těmto lidem přitom do budoucna hrozí, že na dávku vůbec nedosáhnou. Jde přitom kromě

lidí z vyloučených lokalit, také o matky samostatně žijící a seniory. Neexistuje ani žádná jiná alternativní pomoc, která by výpadek peněz z dávek na bydlení dokázala vykompenzovat.

Změnu podporujeme, výpočet ne

Svaz měst a obcí, který otevřeně podporuje nápad dvě současné dávky na bydlení spojit do jedné. Výhrady má ke způsobu výpočtu dávek, který neodpovídá reálným cenám nájemného, což v praxi bude činit problém, protože výše dávky by nebyla adekvátní k ceně nájemného.

Nově sjednocená dávka – „přídavek“ – na bydlení bude vycházet z cenové mapy nájemného. Tím se má zamezit zejména účelovému zvyšování nájemného, které je placené z dávek. Skončit by tak měl zejména obchod s chudobou, kdy za neobyvatelný holobyt platí nájemníci na dávkách třeba i šestnáct tisíc měsíčně.

Výsledkem je, že zhruba v polovině obcí v zemi dávky klesnou. Dávka by se totiž měla vypočítávat na základě statistiky o nájemch v dané lokalitě. Výpočet tak vychází z deseti procent nejnižších nájmů v dané oblasti. Například Svaz měst a obcí přitom navrhoval vycházet ze středové hodnoty, tedy mediánu.

Takovou variantu ale zavrhl ministerstvo práce jako kontraproduktivní. Z analýzy, kterou si resort udělal, totiž vyplývá, že pokud by vycházeli z mediánu nebo průměru, tak by v 95 procentech obcí uznatelné nájemné naopak vzrostlo.

Nepřesně vypočítaná cenová mapa

Ministerstvo práce předpokládá, že sjednocená dávka by mohla být účinná od ledna 2022. Plánovaný výpočet obhájí mimo jiné tak, že cenovou mapu nájemného získalo od ministerstva pro místní rozvoj. Při pracích na nastavení aktuálního limitu uznatelných nákladů na nájemné pro dávky na bydlení

ní však vyšlo najevo, že data o faktické výši nájemného v Česku, která by byla při revizi dávek na bydlení využitelná pro stanovení limitu uznatelných nákladů, nejsou sledována. Výsledná mapa proto vychází z přepočítaných dat z prodeje nemovitosti, která má k dispozici katastrální úřad.

Hodnotová mapa nájemného tak není zrcadlem skutečně hrazeného nájemného v jednotlivých obcích, ale pouze matematicky vypočítaným hypotetickým nájemným. Proto u některých měst došlo k uznatelnému nájmům, jako jsou tři koruny za metr čtvereční. Problém se může ještě vyřešit v připomínkovém řízení. Uvažuje se například stanovení limitu výše nájemného, který nebude možné podkročit.

Pro úplnost je třeba konstatovat, že návrh zákona obsahuje i pojistku spočívající v tom, že úřad práce bude moci v odůvodněných případech uznat i vyšší nájemné, než stanovuje limit.

PER ROLLAM

Společenství vlastníků jednotek už mohou hlasovat

Zákaz shromažďování a vyhlášení nouzového stavu kvůli onemocnění covid-19 se dotkl také bytových domů – společenství vlastníků jednotek (SVJ). Těch je v Česku přes 68 tisíc s téměř 1,7 milionem bytů, v nichž žije více než 3,5 milionů lidí. Výbory společenství neměly možnost zorganizovat jarní shromáždění a odhlasovat naplánované kroky. Dočkaly se nového zákona, který umožňuje hlasovat korespondenčně (tzv. per rollam). Po dobu trvání mimořádného opatření tento zákon zavádí možnost rozhodovat formou mimo zasedání shromáždění i tehdy, pokud to nepřipouští stanovy. Nebude tedy nutné čekat na shromáždění, které je neusnášení schopné a v dnešní době nesvolatelné.

Ve standardním režimu podle něj statutární orgán společenství svolá shromáždění, pokud není usnášení schopné, lze v souladu s §1210 odst. 1 občanského zákoníku o stejných otázkách mimo zasedání shromáždění formou per rollam hlasovat

Toto korespondenční hlasování je jednoduché. Člen SVJ dostane obálku s návrhem, o kterém se rozhoduje. Zvolí z možností: souhlasím, nesouhlasím, zdržel jsem se; a arch poštou pošle zpět výboru, případně

osobě, která má právo hlasování per rollam svolat. Tím je odhlasováno.

Pokud má společenství ve svých stanovách rozšířenou možnost hlasování nad rámec zmíněného ustanovení občanského zákoníku, mohlo i v době nouzového stavu korespondenčním způsobem hlasovat, aniž by se vlastníci fyzicky sešli.

Dotaz čtenářky:

Chceme zabránit podpisu nevýhodné smlouvy na základě zmatečného výběrového řízení. Jedná se o hlasování per rollam obálkovou metodou, které proběhlo v našem bytovém družstvu. Připouští tato forma hlasování zastupování plnou mocí? Musí být prokazatelně doloženo doručení obálky všem členům družstva - např. i těm, kteří aktuálně bydlí v zahraničí? Může se v jednom hlasování vyjadřovat pouze k jednomu, nebo i k vícero ustanovením?

Je přípustné hlasovat per rollam o stejných ustanoveních jako byla hlasovaná na řádné členské schůzi, která byla usnášení schopná a kde hlasování bylo nerozhodné a to bez jakékoliv další diskuse?

Děkuji! Petra

Odpověď:

Obecně k Vaším dotazům zákon odpoví nedává. Vše musí být upraveno ve stanovách. Jedině snad § 1212 Občanského zákoníku uvádí, že "K platnosti hlasování se vyžaduje vyjádření vlastníka jednotky s uvedením dne, měsíce a roku, kdy bylo učiněno, podepsané vlastní rukou na listině obsahující plné znění návrhu rozhodnutí." Z uvedeného je patrné, že plná moc by v daném případě neměla být přípustná.

Typickou nevýhodou hlasování mimo shromáždění je zejména nemožnost projednat věc za přítomnosti členů spolku, diskutovat o možnostech řešení apod. Výstupem tak může být rozhodnutí, které nezohledňuje jiné důležité skutečnosti a názory části členů. Z tohoto důvodu stojí za to způsob zakotvení hlasování per rollam, ale také situace, kdy bude skutečně využito, řádně promyslet.

Jelikož zákon Vámi uvedené možnosti výslovně nezakazuje, je třeba se řídit stanovami. Pokud ani ty nic takového nezakazují, pak jsou Vámi uvedené postupy přípustné.

Vážení čtenáři,

doufám, že těžkou situaci zvládáte dobře, bez zdravotních, pracovních, rodinných či jiných potíží. Dnes uzavřeme kapitolu těhotenství, vysvětlením funkce a poruchy placenty a potrat.

Placenta – plodový koláč, plodové mateřské lůžko. Je důležitá součást reprodukčního systému. **Zralá placenta** je cévnatý orgán diskovitého tvaru o průměru 15–20 cm a tloušťce 2–3 cm. Její hmotnost je asi 500 g – 17 % hmotnosti plodu, 50 % je tvořeno mateřskou krví a 15 % fetální krví. Vzniká v těhotné děloze diferenciací z fetálního základu plodových obalů (trofoblastu) a částečně z mateřské části, změnou sliznice dělohy. Je nejdůležitějším orgánem pro plod. Spolu s plodovou vodou zajišťuje správný vývoj a růst plodu. Dodává mu kyslík a živiny, chrání ho před některými infekcemi a odvádí z těla plodu odpadové látky. Tyto látky přecházejí placentou z mateřské krve do krve plodu a naopak. Placentou pronikají i některé protilátky, různé cizorodé látky, léky, infekční činitele (virus zarděnek, HIV). Důležitou funkcí placenty je tvorba hormonů nezbytných pro udržení těhotenství – hCG, gestageny, HPL. Vyrobí buněčný růstový faktor, zodpovědný za růst a dělení buněk. Za pouhých devět měsíců gravidity se z jedné jediné buňky vyvine dítě. Krev se v placentě nemísí. Plod je k placentě připoután pupečníkem. Během těhotenství placenta roste spolu s dělohou. Nejčastěji bývá uložena v horní části dělohy na přední nebo zadní stěně. Je vypuzena z dělohy po porodu dítěte ve třetí době porodní. Komplikace nastávají, když je placenta uložena v dolní části dělohy nebo se předčasně odlučuje.

Poruchy placenty. Placenta může nabývat **neobvyklých tvarů a rozměrů**, rozrůst se do šířky, může být tenká a velká (*placenta membranacea*). Může se rozdělit na více laloků (*placenta biloba, triloba, multiloba*) či na dvě zcela oddělené části, které se vyvíjejí samostatně (*placenta bipartita*). Může vzniknout přídatné lůžko (*placenta succenturiata*), které je charakteristické jako malá oddělená část od placenty spojená pouze cévami. Po porodu může zůstat v děloze a způsobit krvácení. **Předčasné odlučování** lůžka (*abruptio placenty*) je stav, kdy dojde k odloučení placent v posledních 3 měsících těhotenství nebo v první a druhé době porodní. Častěji se vyskytuje u těhotných s vysokým tlakem, eklampií, preeklampií, po úrazu břicha. Hlavním příznakem je bolestivé poševní krvácení. Bolest je způsobena zvětšujícím se krevním výronem mezi placentou a děložní stěnou. Závažnost stavu nemusí odpovídat intenzitě krvácení. Pokud se výron tvoří ve středu placenty, žena krvácet nemusí a odloučení lůžka se proje-

ví bolestí břicha až šokovým stavem. U plodu mohou být známky nedostatku kyslíku. Ve stanovení diagnózy hraje důležitou roli ultrazvukové vyšetření. Je-li krvácení slabé a krevní výron malý, je možné se pokusit o porod vaginální cestou. Při těžkém krvácení či známkách nedostatečného zásobení plodu kyslíkem je nutné provést akutní císařský řez.

Vcestná placenta – placenta previa, překrývá vnitřní děložní branku. Většina žen má placentu uloženou na zadní stěně dělohy. Výjimečně bývá uložena v dolní části dělohy.

Typy: *placenta se nachází v blízkosti branky, ale nepřekrývá ji, *placenta se dotýká vnitřních okrajů branky, *placenta částečně překrývá vnitřní branku, *placenta úplně překrývá vnitřní branku. Na problém se většinou přijde v první polovině těhotenství při ultrazvukovém vyšetření. Nic ale není definitivní, děloha stále roste a placenta se posunuje nahoru. Žena by měla vynechat sexuální aktivity a fyzickou námahu, vaginální vyšetření by mělo být omezeno na nezbytné minimum, jakékoliv podráždění vede ke krvácení. Pokud se poloha vcestné placenty nijak nemění, obvykle dochází ve druhém a třetím trimestru ke krvácení. Krev je jasně červená, může trvat krátce nebo i déle, může se i vracet. **Každé těhotenské krvácení z důvodu vcestné placenty, je důvod k hospitalizaci.** Těhotná musí dodržovat klidový režim. Velkou komplikací je, pokud začne placenta vrústat do jizvy po předchozím císařském řezu.

Potrat (abortus) je ukončení těhotenství, vypuzením, odstraněním či zánikem plodu či embrya z dělohy do 24. týdne těhotenství, kdy plod ještě není schopen samostatného přežití. Ukončení těhotenství, vypuzením plodu z dělohy v prvních 12 týdnech trvání, končí 25–40% těhotenství. Potratovost je velmi závislá na věku matky. Velmi skore, časné potraty nemusejí být ani zachyceny a mohou se projevovat jen jako opožděné silnější menstruační krvácení.

Jeden samovolný potrat do 12. týdne těhotenství je poměrně častý u řady žen, většinou to neznamena nemožnost mít další normální těhotenství a porodit zdravé dítě. V případě opakovaného potratu (3 a více) je nutné najít a odstranit příčinu již před dalším otěhotněním a tím zlepšit ženě šanci donosit a porodit zdravé dítě.

Příčiny potratu bývají ve většině případů **na straně plodu,** v mnohem menší míře se jedná o problém **na straně matky.** Příčiny ze strany plodu: vývojové vady, chromozomální poruchy, genetické poruchy. Příčiny ze strany matky: anomálie dělohy, hormonální porucha, interní onemocnění, infekce

– toxoplasmóza, antitofosfolipidový syndrom, úraz.

Rozlišujeme potrat **samovolný (spontánní)** a potrat **umělý (interrupce,** včetně kriminálního).

Při samovolném potratu dochází k ukončení těhotenství bez jakékoliv příčiny. Nejvíce spontánních potratů proběhne do konce třetího měsíce těhotenství, nejčastěji již v prvních týdnech po početí. Na začátku těhotenství krvácí či špiní mnoho žen a jen zhruba v polovině případů končí takové těhotenství potratem.

Interrupce, umělé ukončení těhotenství je potrat vyvolaný lékařským zákrokem. Operační výkon, při němž dochází k záměrnému přerušení těhotenství. Důvody k provedení potratu mohou být různé, od nechtěného těhotenství až po zdravotní příčiny na straně matky či plodu.

Miniinterrupce se provádí v prvních týdnech těhotenství (do 8. týdne), klasická interrupce je prováděna později, do 12. týdne. Je povinností lékaře hlásit interrupci provedenou u dívky mladší 15 let, jedná se o pohlavní zneužití. U žen do 18 let je potřebný souhlas rodičů. Zákrok s sebou nese svá zdravotní rizika (krvácení, poškození hrdla dělohy, poranění těla dělohy nebo močového měchýře a šok, infekce dělohy, zánehy vejcovodů a vaječníků). Vyskytují se obtíže při snaze opětovně otěhotnět. Mnoho žen po potratu trpí spíše po stránce psychické, objevují se výčitky svědomí a pocity ztráty.

Příznaky: krvácení či **špinění, křečovitě bolesti** v pánevní oblasti, později otevření děložního hrdla a odtok plodové vody. Vymizí ostatní známky těhotenství. Děloha se při potratu stahuje ve snaze vypudit plodové vejce. Pokud se tyto příznaky objeví, je **nutné neprodleně vyhledat lékaře!** Při včasném léčení může být naděje na vyléčení a donošení plodu. Pokud již nelze potratu zabránit a je nutné (zejména při probíhající potratu, event. zjištěném odumřelém, či nevyvíjejícím se těhotenství) provést revizi dutiny děložní, jedná se o výkon prováděný v nemocnici v celkové anestezii.

Prevence je důležitá. Spočívá v prekoncepční péči a léčbě chorob matky před početím, v rámci plánovaného rodičovství. U nedostatečnosti děložního hrdla je možné provést jeho cerkláž. Při speciální intenzivní péči dnes mohou někdy přežít i plody o hmotnosti pod 1 kg a narozené před 28. týdnem těhotenství.

Těhotenství přináší splněná přání, štěstí, ale i povinnost a zodpovědnost.

ODBOROVÉ SDRUŽENÍ ŽELEZNIČÁŘŮ

dům Bohemika
Na Břehu 579/3, 190 00 Praha 9
e-mail: international@osz.org www.osz.org
IČO: 00225479 DIČ: CZ00225479

Účastníci rekreace v apartmánovém domě Orion v roce 2020

AKTUALIZOVÁNO

Váš dopis značky / ze dne	(uveďte v odpovědi) Naše značka MO-37/2020	Vyřizuje / linka Švábová/972 241 920	Datum 15.4.2020
---------------------------	--	---	--------------------

Vážení členové OSŽ, Vážení rekreanti,

již více než 15 sezón nabízíme rekreaci v apartmánovém domě Orion v řecké Leptokárii. Nestandardní situace, kterou nyní procházíme je pro všechny velmi náročná a mění se každým dnem. Abychom se s ní mohli řádně vypořádat a najít vhodná řešení, jednáme nyní o dalším postupu se zahraničními partnery a s leteckou společností.

Všechny rekreanty s pobytem v apartmánovém domě Orion budeme s blížícím se datem nástupu na dovolenou postupně informovat o aktuální situaci, a to na emaily či telefonní čísla, které jste nám poskytli na přihláškách. Věříme, že se budou restriktce uvolňovat a letošní letní sezóna proběhne bez narušení. Přesto pokud bude pobyt zrušen z naší strany budeme nabízet využití Poukazu na zájezd ČD Travel vystavený na částku, kterou jste uhradili nebo vrácení peněz zaplacených za rekreaci. Jestliže je pobyt rušen z Vaší strany je možné vybrat si z následujících dvou možností:

- 1) využití Poukazu na zájezd ČD Travel vystavený na částku, kterou jste uhradili,
- 2) postup dle platných storno podmínek, které jsou platné od chvíle podepsání a odeslání Závazné objednávky. Stornopoplatky: Výše odstupného nad 35 dnů před stanoveným odjezdem 10% ceny zájezdu, min. 300 Kč, ve lhůtě 35-30 dnů 25% ceny zájezdu, ve lhůtě 29-15 dnů 50% ceny zájezdu, ve lhůtě 14-3 dny 80% ceny zájezdu, ve lhůtě méně než 3 dny 100 % ceny zájezdu.

V tuto chvíli Vás žádáme o trpělivost. Jak vyplývá ze stornopoplatek, vyšší částka, než v této době se začne účtovat až méně než 35 dní před odjezdem. Do té doby bude situace jasnější a věříme, že i mnohem klidnější a my Vám nabídneme to nejvhodnější řešení. Pro případné další informace můžete kontaktovat paní Danielu Švábovou na tel. 972 241 920 nebo emailu daniela.svabova@osz.org.

Přejeme hodně štěstí a děkujeme Vám za důvěru.

Mgr. Martin Malý
předseda

ODBOROVÉHO SDRUŽENÍ ŽELEZNIČÁŘŮ

Telefon: 972 241 920, 972 241 928

Fax: 972 241 966

Bankovní spojení:

Raiffeisenbank, a.s.
pobočka Plzeň, Bedřicha Smetany 11
Číslo účtu 102 300 6370 / 5500

Odborové sdružení železničářů (OSŽ) je odborovou organizací dle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, která není podnikatelem ve smyslu ustanovení § 420 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. OSŽ je zapsáno ve veřejném rejstříku vedeném Městským soudem v Praze pod sp. zn. L 4980.

KORONAVINY

Téma pro 1. máj: „Miláčku, zlato, drahoušku, polib mě pod třešní rouškou na roušku!“

KORONA SLOVNÍK

Covidiot – člověk, který ignoruje udržování bezpečného odstupu během koronavirové pandemie

Haranténa – nucený pobyt dětí doma po uzavření škol kvůli koronaviru

Koronabar – lavička v parku nebo odpovídadlo pro turisty v přírodě, kde se v období karantény scházejí milovníci alkoholu k jeho konzumaci

Koronafuk – člověk, kterého koronavirus nechává naprosto klidným

Koronáfuka – člověk, který ví o koronaviru vše a kdyby on řídil stát, nikdo by se nenakazil a už vůbec neumřel

Koronaut – zdravotník oblečený do ochranného oděvu při koronavirové epidemii, který připomíná kosmonauta

Koronoskopie – dotazování a měření teploty osobám (na hranicích, při vstupu do nemocnic, do továren apod.) kvůli koronaviru

Prvomájový rouškiss a mamarouškiss

Foto: Daniela Houdková

Keep smiling (vždy s úsměvem)

Karanténa, karanténa... člověk už po celý den nic jiného neslyší. Tedy ještě taky Seniori buďte doma, nevycházejte ven. Ale jak to vydržet, jak se nezbláznit...?!

Toulám se, nevím už pokolikáté, prázdným bytem a přemýšlím, co si počít. Z nudy prolézám všechny kouty a čachtám se ve vzpomínkách. Proč ve vzpomínkách? No, při bedlivé prohlídce koupelny jsem narazil na odložené kalhotky své první lásky – na co všechno člověk doma nenarazí... hmm.

KORONAVIREM TRPÍ PŘEDEVŠÍM SENIOŘI!

Jak tak smejičím z nudy po bytě, sem tam se mi na rukou usadí prach a hned si vzpomenu na nutnost bedlivé koronavirové hygieny. Myji si tedy ruce tak důkladně, až se mi na nich objeví razítka z diskoték, když mi bylo patnáct... a zase mohu příjemně zavzpomínat. Ale raději ještě kouknu do zrcadla, zda z té doby nemám na rtech usazenou rtěnku. Nic nevidím - ale později, když jsem si

nasadil brýle, vidím, že i doma nosím roušku. No, nic, chápu, obyčejná skleróza...

Procházka pokračuje, zastavuji se v obýváku, koukám na obrazy a vím, že do dráždanské galerie, neřku-li Louvru, mají hodně hodně daleko... ono je to daleko i vlakem, ale stejně se za hranice nesmí.

Chci si ještě prohlédnout vystavené fotografie, ale zážitek z toho nemám. Potřebuji silnější brýle, avšak lékař neordinuje a optik má zavřeno. Tak zase nemám časovou náplň, ach jo...

Chystám si něco k snědce, kuchyňku mám malou, ale také na co bych potřeboval větší, neřku-li proto, co nám nabízejí sexshopy, pardon e-shopy (omlouvám se za přech, ale my e-shopy neznali).

Jak jsem se tak zamyslel a odhodil nějaké to něco do odpadkového koše, blesklo mi hlavou, že tam asi všechno nepatří. Omlouvám se, určitě si nyní myslíte, že jsem čuně (anebo že fušuji do řemesla bezdomáčkům), ale já jsem z výsledku šťastný. Jak se tak přehrabuji v tom koši (klid, udržuji ho v čistotě), narazil jsem na vlast-

— mis —

ní zuby – respektive zubní protézu, kterou jsem už nějaký ten den postrádal... jsem šťastný, tolik šťastný... budu se moci v klidu cpát a podle koronavirového slovníku nabírat na korosádlo.

Dnes bude velmi krásný den!

Blahopřejeme

V tomto měsíci slaví narozeniny:

Ivana Cetlová – OHL ŽS Brno EES

Martin Semirád – RYKO Děčín

Antonín John – EŽ Praha

Ing. Bohumil Drápal – VUZ

Lubomír Zálešák – Signal Mont

Miroslav Karásek – TSS Starý Plzenec

Zdeňka Prucková – DZ Olomouc